

Kalaallit Nunaat ataatsimoornerusoq tamarmiunerusorlu

2014-imut Aningaasanut Inatsisissatut Siunnersuut

Aningaasanut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoq
Vittus Qujaukitsoq

8. August 2013

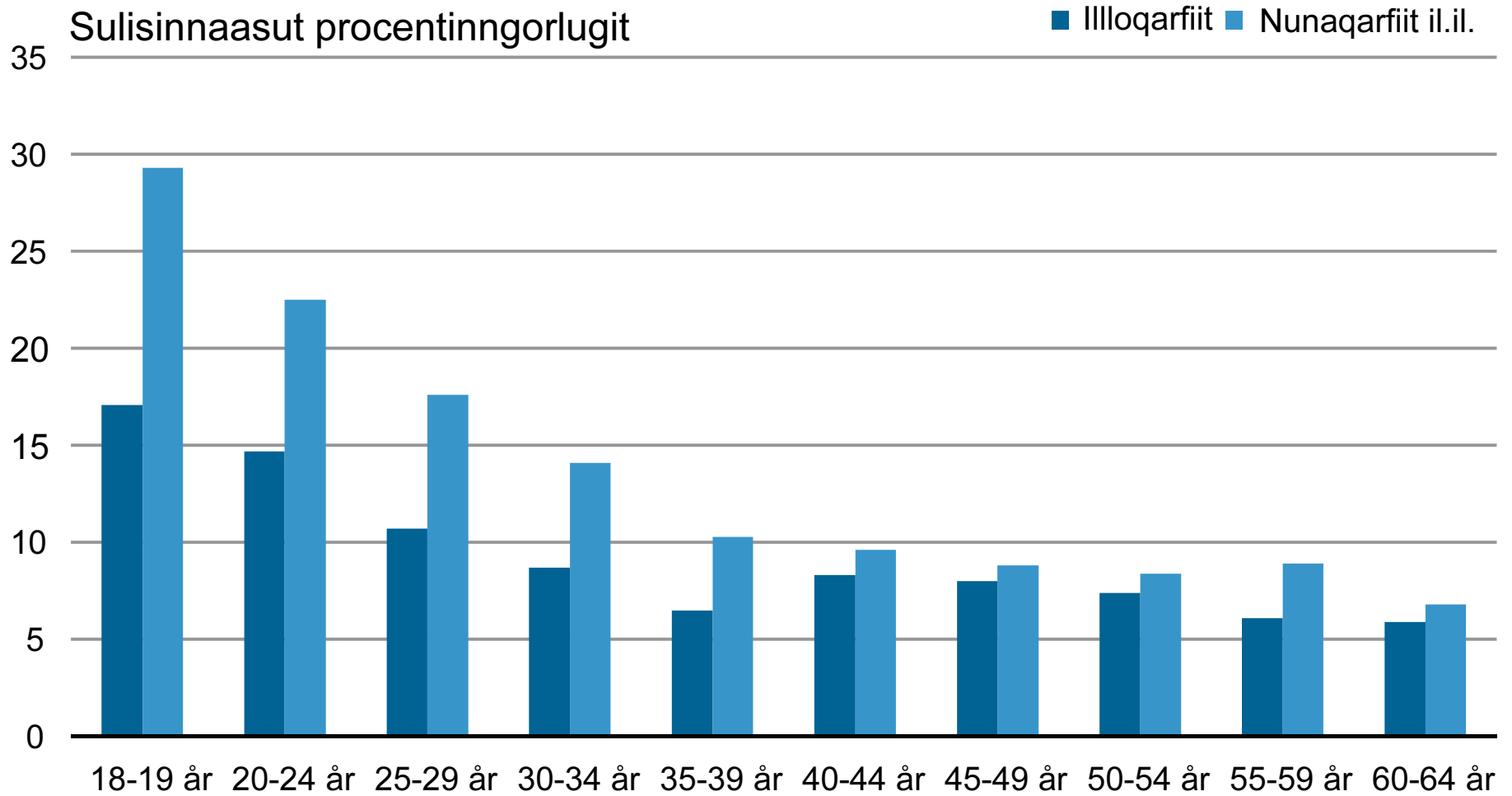

2014-imut Aningaasanut Inatsisissatut siunnersuut

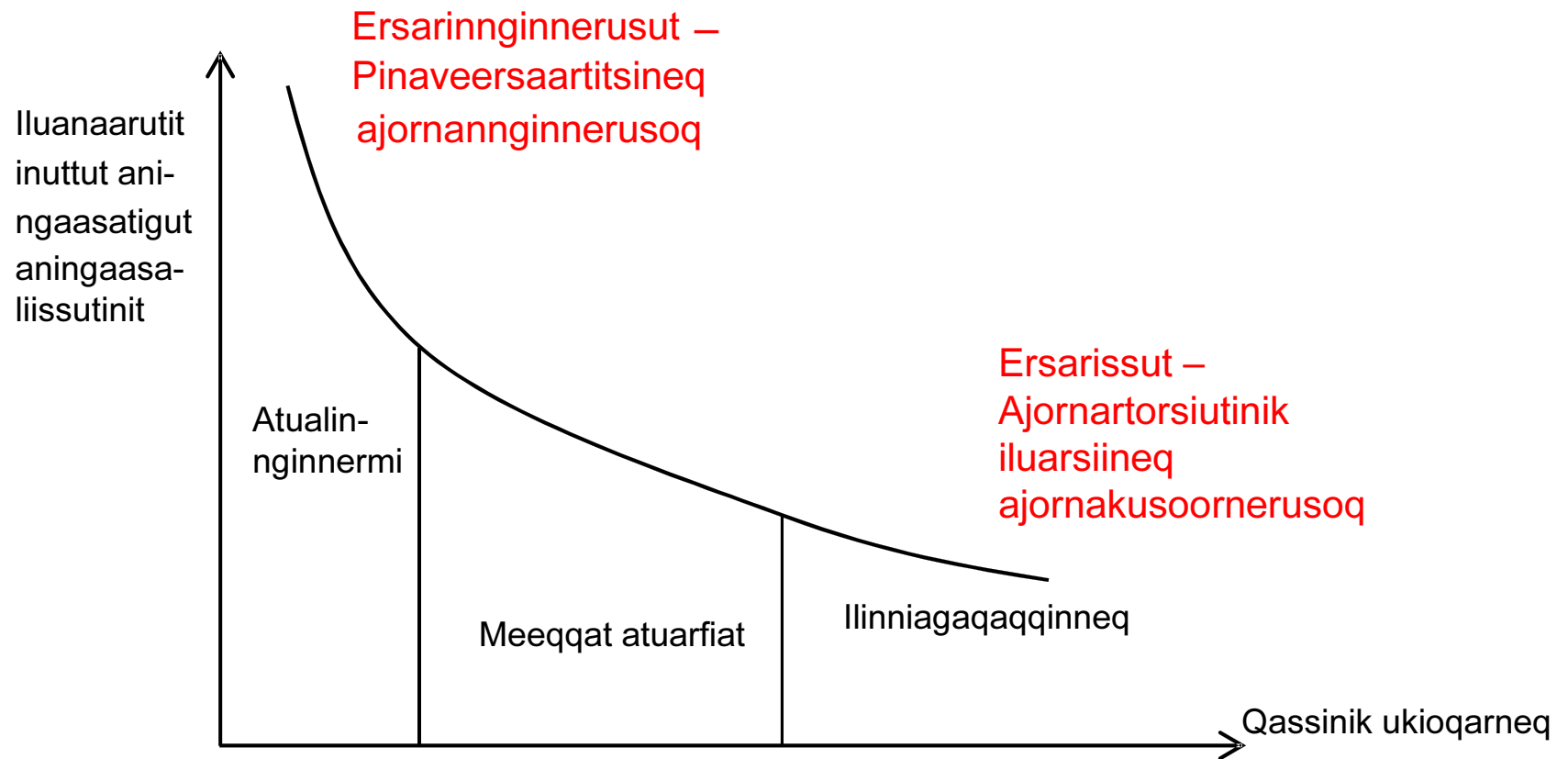
- Iliuuseqarnissamut pisariaqartitsineq
- Sanaartornerup tungaa – pisariaqartinneqartunik aningaasaliinerit aamma pitsaanerusumik pilersaarusiornissamut pisariaqartitsineq
- Aaqqissuussaannikkut ajornartorsiutit iluarsiniarlugit aaqqissuusseqqinnerit
- Aningaasaqarniarnikkut kisitsisit pingaarnerit
- Suliniutit nutaat iliuitsillu sakkortusisat

Inuusuttut akornanni suliffissaaleqisoqarneruvoq

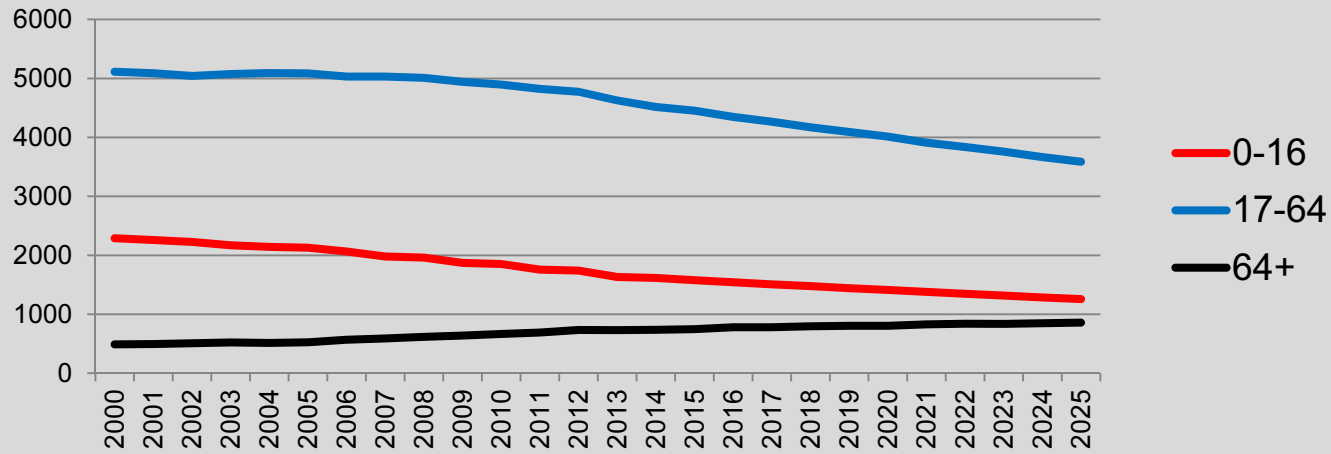
Siusissukkut iliuuseqarneq imminut akilersinnaavoq

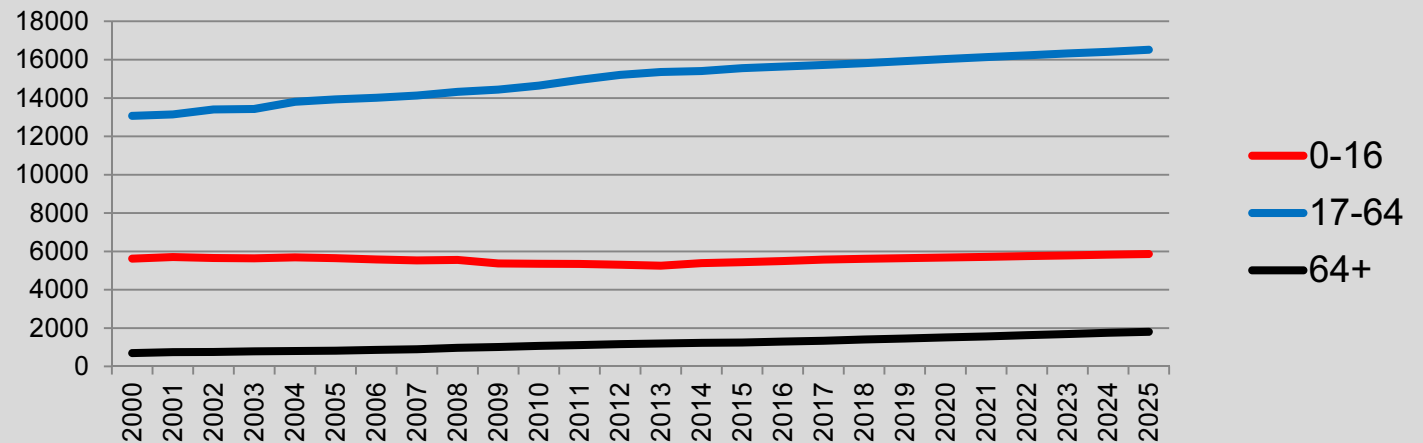
Oqimaaqatigiinnginnerunissamut navianartorsiorneq

Kujalleq

Sermersooq

Aningaasarsionnikkut inissisimaneq

- BNP naatsorsuutigineqarpoq 2012-imi appariartussatut (-3,3%) aamma 2013-imi (-2,0%)
- Aalisarneq: Pisassiissutit ikinnerusut, akillit qaffakkiartortut – ataatsimut isigalugu aningaasaqarniarnikkut siuariartulaarneq
- BNP-mi appariarnerup ilarujussua pissuteqarpoq misissueqqissaarnermi suliniutit annikillisimanerannit
- 2014-imi annikitsumik ineriartortoqarnissaa imaluunniit ineriartortoqannginnissaa ilimanarpoq

Sanaartorneq – ajornartorsiutit pilersaarutillu

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip sanaartornermut immikkoortortaa makkuninnga sunnersimaneqarpoq:

- Amerlasuunik taarsiilluni illuliortitsernernik – oquk & aserfallatsaaliisimanneq
- Pilersarusiornermi tunngavik immikkoortortani pisariaqartitsinernit nutarterneqarsimanngilaq
- Pilesarusiornermi tunngavik kommuninut ataqatigiissaarneqarsimanngilaq
- Kissaaterpassuit annertuunillu maannakkut ukiunilu aggersuni pingaarnersiui-nissamik pisariaqartitsinerit
- Oqimaaqatigiinnerusumik ineriartortitserusunneq, kisiannili aamma Nuummi aningaasaliinerit

AIS 2014-imi ukiunilu missingersuusiorfiusuni sanaartugassanut aningaasalii-ssutit kommuninut agguataarlugit

Qaasuitsup Kommunia

AIS 2014-imi aningaasaliissutit immikkoortitat aamma Nukissiorfiit 373,3 mio. kr.

- Qaasuitsup Kommunia: 22,8 mio. kr. 2014 –imi aamma 115,7 mio. kr. ukiuni 2015-2016-imi
- Nukissiorfiit: 89,8 mio. kr. 2014 –imi aamma 145,0 mio. kr. ukiuni 2015-2017-imi

Qeqqata Kommunia

AIS 2014-imi aningaasaliissutit immikkoortit aamma Nukissiorfiit 125,8 mio. kr.

- Qeqqata Kommunia: 13,0 mio. kr. 2014-imi aamma 38,0 mio. kr. ukiuni 2015-2016-imi
- Nukissiorfiit: 14,8 mio. kr. 2014-imi aamma 60,0 mio. kr. ukiuni 2015-2017-imi

Kommuneqarfik Sermersooq

AIS 2014-imi aningaasaliissutit immikkoortitat aamma Nukissiorfiit 863,1 mio. kr.

- Kommuneqarfik Sermersooq: 199,8 mio. kr. 2014-imi aamma 329,0 mio. kr. ukiuni 2015-2017-imi
- Nukissiorfiit: 104,3 mio. kr. 2014-imi aamma 230,0 mio. kr. ukiuni 2015-2017-imi

Kommune Kujalleq

AIS 2014-imi aningaasaliissutit immikkoortitat aamma Nukissiorfiit 221,9 mio. kr.

- Kommune Kujalleq: 63,0 mio. kr. 2014-imi aamma 28,6 mio. kr. ukiuni 2015-2016-imi
- Nukissiorfiit: 25,3 mio. kr. 2014-imi aamma 105,0 mio. kr. ukiuni 2015-2017-imi

Aningaasaliissutit aningaasartaat agguanneqarsimannqitsut

Tamakku qaavisigut AIS 2014-imi immikkoortinneqarsimapput aningaasaliissutit aningaasartaat suli agguanneqarsimannqitsut. Tamatumani pineqarneruvoq illuliortiternerup tungaa.

Aningaasaliissutit taakku katillugit aningaasaliissutitaqarput 2014-imi 283 mio. kr. aamma 736 mio. kr. ukiuni 2015-2017-imi.

Sanaartornerup tungaatigut piffissamut sivisuumut pilersaarusionerq

AIS 2015-ip tungaanut nutaamik ingerlatsineq

Naalakkersuisut

- Imm. periuseq 1
- Imm. periuseq 2
- Imm. periuseq 3
- Imm. periuseq 4
- Imm. ...

Ingerlaavartunik ukiuni 10-ni imm. pilersaarutit

- Anguniagaq
- Ukioqassuseq-,
- Nuttarsinnaaneq-,
- Inuiaqatigiit-,
- Aningaasaqarnikkut-
- misissueqqissaarneq
- il.il.

Ingerlaavartumik imm. pilersaarutit

- Immikkoortortamut sanaartukkanut sinaakkusiussa
- Ukiunut agguarlugit sanaartugassatigut pisariaqartitsineq
- Pingaarnersiukkamik sanaartugassat allattorsimaffiat

Aningaasanut inatsit

- Aningaasanut inatsimmi sanaartugassanut pilersaarut
- Ammasuuneq

Ataqatigiissaakkamik nuna tamakkerlugu pilersaarusionerq & aningaasatigut pilersaarusionerq Kommunit peqatigalugit Pitsaanerusumik aalajangiinissamut tunngavik

Attanneqarsinnaasumik aningaasaqarnikkut polikkimi naatsorsuutigineqassapput aaqqissuusseqqinnerit

Naalakkersuisut kissaatigaat oqartussaaffinni arlalinni
aaqqissuusseqqinnissaq, taakkununnga ilanngullugit:

- Utoqqalinersiaqarnerup tungaatigut aaqqissuusseqqinneq
 - Isumaginninnikkut tunniuttakkatigut aaqqissuusseqqinneq
 - Akileraartarnerup tungaatigut aaqqissuusseqqinneq
 - Ineqarnerup tungaasigut nutaaliuinerit
-
- AIS 2014-imi tamakku eqqarsaatigineqarsimapput
– pingaarutilimmik naatsorsuutigisassaq

Utoqqalinersiaqarnerup tungaatigut aaqqissuusseqqinneq

Utoqqalinersianik akileraarusersuineq

Ullumikkut taamaallaat Kalaallit Nunaanni utoqqalinersiatigut akiliutit akileraaruserneqartarput, piffissami akiliiffiusumi pissarsisoq nunatsinni najugaqarpat. Iluanaarutininik annaasaqartarpugut.

- Naalakkersuisunit utoqqalinersiat akileraaruserneqartarnerat aaqqissuuteqqikkusunneqarput periutsimik naammaginarnerusumik pissarsiniarluta, tassani maani nunami akileraarusiisoqartarluni.
- Aningaasaatinit iluanaarutitut pissarsiat aamma utoqqalinersiatigut iluanaarutit akileraaruserneqartarnerat.

Utoqqalinersiaqarnerup tungaatigut aaqqissuusseqqinneq

Utoqqalinersisarnermik ukioqarnerup naleqqussarnera – aamma namminerisamik utoqqalinersiassanik annertunerusumik katersaqartarneq

- Qujanartumik utoqqaat amerliartorput, sivilunerusumik inuusartut:
- Aningaasartuuteqarnerulerneq (utoqqalinersianut, utoqqarnik paaqqin-nittarnermut aamma peqqinnissakkut tunniunneqartartutigut)
- Naalakkersuisut piumavaat:
 - Utoqqalinersisarnermik ukioqartarnerup naleqqussarnera – sivilunerusumik inuusarneq eqqarsaatigineqarluni
 - Utoqqarnut pilerinartunngortillugu inuussutissarsiummik ingerlatsiinnarnissaq
 - Soraarnerussutisiaqartarnermik aaqqissuussinerit kikkunnut tamanut pinngitsoorneqarsinnaajunnaarsillugit atuutsinneqalernissaa.
- Taamaattumik 2013-ip ukiaani soraarnerussutisiaqartarnermik ingerlatse-qatigiiffiit aamma akuusut allat oqaloqatigineqalissapput aaqqiinernik pitsaa-sunik nassaarniarluni.

Isumaginninnikkut tunniuttakkatigut aqqissuusseqqinneq

- Ullumikkut siusinaartumik soraarnerussutisiaqartarnermik aqqissuussineq eqartuuvoq inuillu ilaat aalajangiusimasarlugit immaqqa suliffeqarnermut uteqqissinnaagaluartut.
- Ilaannut aningaasaqarnikkut pitsaaneruvoq atugarissaarnikkut tunniunneqartartunik pissar-sisarnissaq sulinissaminngarnit.
- Pisuni ataasiakkaani atugarissaarnikkut tunniussisoqartarpoq innuttaasunut piviusumik pisariaqartitsinngitsunut.

Ataasiakkaanut imminut akilersinnaasuusaaq namminermt ilaqtanullu pilersorsinnaaneq.

Taamaattumik Naalakkersuisut piumavaat

- Atugarissaarnikkut tunniunneqartartunik aqqissuussinerit aamma akileraartarnermik ingerlatsinerup akornanni pitsaanerumik ataqatigiittoqarnissaa.
- Aqqissuusseqqinnissanut aalajangiinissamut tunngavimmik piareersaanissaq aamma kommunit suliffeqarnernillu ingerlatsisut akulerutsinnissaat pisariaqartunik iliusissat qulakkeerniarlugit
- Paasissutissatigut katersineq aallartereerpoq. Misissueqqissaarnermik sulineq 2014-ip ingerlanerani aallartinneqassaaq aammalu aqqissuusseqqinnerit naatsorsuutigineqarput 2015-imi piviusunngortinneqarsimasussatut.

Akilerartarnerup tungaatigut aaqqissuusseqqinneq

■ Ullumikkut akilerartarnermik ingerlatsivik ilaatitsinngitsoorneqarpoq, putoqarluni aamma ilanngaassinissamut periarfissaqarluni, inuttut akileraarutini aamma inuussutissarsiutinut akileraarutini.

- Sulinermik isertitanut akilerartitsisarneq qaffasingaatsiarpoq, aningaasatigulli ilunaarutinut assigiinngitsunut arlalinnut suunani annikitsuulluniluunniit.

Taamaattumik Naalakkersuisut piumavaat:

- Assigiimmik killiffitsigut isertitat akileraarusersornissaat, apeqqutaatinnagu isertitat sulinerminngaanneersuunersut imaluunniit aningaasaatigut iluanaarutininngaanneersuunersut.
- Nunani tamalaani unammillersinnaasumik inuussutissarsiutitigut akileraarusiisarnermik periuseqarnissaq, Nunatsinni nunanit allanit aningaasaliissutinik isumaginiffiusinnaasumik.
- Inuit akilerartarnerinik sulineq aamma isumaginnikkut aaqqissuusseqqinnerit ataqatigiissaassallugit, taamaasilluni ataqatigiinnikkut ajornartorsiutit aaqqiivigineqarlutik.
- 2014-imi nuna tamakkerlugu akileraarut 2013-imi assinganik killiffimmut aalajangi-usimassallugu.

Ineqarnerup tungaasigut nutaaliuinerit

- Ineqarnerup tungaa aaqqissuussaasimanermigut aamma pilerinartunngorlugit aaqqissuussaasimanermigut misissuataarluarneqassaaq.

Naalakkersuisut piumavaat:

- Attartortuunermiit-piginittumut aaqqissuussinerup ingerlateqqinneqarnissaa ineriartortinneqarnissaalu. AIS 2014-imi Naalakkersuisunit ernianik ilanngaa-teqarsinnaatitaanerup annikillisinneqarsimanagera uterteqqinniarnearpoq, taamaasilluni piviusumik amerlanerusut attartortumiit piginittunngorsinnaalerlutik.
- Qinngutsinni inissianik tunisisinermiit iluanaarutit sanaartornikkut sinaakkusius-samit annertusisitsisarput.
- Ineqarnerup tungaatigut aaqqissuusseqqinnernik nutaanik piareersaassalluni, tassani tapiissutit annertunerungaartumik innuttaasunut pisariaqartitsinerpaa-nut atornerqartarlutik. Aaqqissuusseqqinnerit isumaginninnikkut tunniunneqar-tartunut aamma akileraarutinut ataqatigiissaarneqassapput aaqqissuussinerit akornanni ataqatigiittoqarnera pitsanngortinniarlugu.

Pisortat ingerlatsiviat nutaaliaasoq

- Kommunit annertunerusumik suleqatigalugit inuiaqatigiinni aqqissuusaanikkut ajornartorsiutit iluarsiniarlugit
 - Ataatsimoortumik tapiissutit pillugit isumaqatigiissut inissiaarneqassaaq oqimaaqatigiissumillu ineriartorneq aallunneqarnerussalluni
- Aqqissuusaanikkut aqqissuusseqqinnermi periutsit nalinginnaasunngorlugit allanngortinneqassapput
 - Nutaamik missingersuutitigut suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut – naligiissaarinnissamik periaatsimik nutaamik piareersaaneq

AIS 2014-imi ukiunilu missingersuusiorfiusuni sipaarniutit ilaatigut makkuninngaaniissapput

- Pitsaanerumik aningaasaqarniarnermik aqutsineq aamma immikkoortunut ataasiakkaani aningaasartuutissanut missingersuusiorluarnerunissamik ilusiliinissaq
- Pisortat suliffeqarfiutaanni naammassisaqartarnerunermik ineriartortitsineq
- Anguniagaqarnerusumik ataqatigiissaarnerusumillu pisiniartarnermik politikkimiit
- Annertunerusumik digitaalinnngortitsinnermi aningaasaliissutiniit – suleriaatsit oqimaatsut peerlugit
- Namminersorlutik Oqartussanut Inunnut (HR)-periuseq – annertunerusumik piginnaasatigut ineriartortitsineq aamma pitsaanerusumik aqutsineq

Aaqqissusseqqinnerit aningaasanut inatsimmut sunniutaat

- Utoqqalinersiatigut, isumaginninnikkut aamma akileraartarnikkut aaqqissusseqqinnerit pisortat ingerlatsiviat nutaaliaasoq peqatigalugu ukiuni aggersuni annertunerusumik iluanaaruteqartitsissaaq:
 - 10 mio. kr. 2015-imi,
 - 112 mio. kr. 2016-imi
 - 173 mio. kr. 2017-imi
- Aaqqissusseqqinnerit suliffinnik pilersitsiniarluni iliuuseq peqatigalugu malunnartumik ilapittuutaassapput aningaasanut politikkimik attanneqarsinnaasumik qulakkeerinniniarnermut.
- Aaqqissusseqqinninnernit iluanaarutinik ilanngussisarnermik periaaseq aamma AIS 2013-imi atorpeqarpoq. Aaqqissusseqqinnernit taakkuninnga iluanaarut AIS 2014-imi ilanngunneqarpoq.
- Aammattaaq aningaasanut inatsisissani aggersuni pisariaqassaaq siuariartornerup qulakkeerneqarnissaa aamma aaqqissusseqqilluni sulinermi paasiuminartuutitsinissaaq.

IS aamma IST-imi inernerit pillugit takussutissiaq

	N2010	N2011	N2012	AI2013	AIS2014	M2015	M2016	M2017
Ingerlatsineq, tapiisutit & inatsisitigut aalajangiussat	5.464	5.456	5.622	5.785	5.942	5.951	5.830	5.763
Isertitat	-6.185	-6.391	-6.526	-6.450	-6.605	-6.528	-6.492	-6.479
Sanaartorneq	719	1.095	969	779	740	639	555	545
Taakkuninnga sanaartorneq Nukis-siorfinnut taarsigas-sarsisitsinerit ilanngunnagit	418	721	594	499	590	489	405	395
IST	-2	161	65	114	76	63	-106	-171
IS	-207	-49	-149	-1	102	108	-98	-153

AIS 2014 Naalakkersuisut aningaasaqarnikkut politikkiannik pitsaasumik IS-imi inernerinissamik naammassinnippoq piffissaq aningaasanut inatsisiliorfiusoq tamaat isigalugu, aamma

- Aatsitassanik paaavinnit iluanaarutaasinnaasut ilanngunneqanngillat imaluunniit misissueqqissaarneersunit isertitat amerlanerusut, kisiannili
- 2014 aamma 2015-imi qajassuartumik aningaasanut politikkimik ingerlatsisoqassaaq aningaasarsiornikkut inissisimanerit ilaatigut pissutigalugit, taakku aaqqissuussaannikkut ajornarsiutit iluarsineqarnissaannut ilapittuutaasussat.

Suliniutit nutaat iliuutsillu sakkortusisat

- Atualinnginnerup tungaanut aningaasat nutaat, taakkununnga ilanngullugit sanaartorneq naammassisaqarsinnaaneq annertuneq pissarsiariumallugu
- IKT ilinniartitsinermi nutaamik IKT-mik periutsimi pingaarnermik sammineqartussa
- Sakkortusisamik taamaatiinnartarnerup akiorniarnerani aningaasat pitsaanerusumik ilitseruineq siunnersuinerlu aqutugalugit
- Sakkortusisamik iliuuseqarneq 15-18-inik ukiullit amerlanerusut ilinniagaqarnerulersinniarlugit
- Nukiit suliniutillu amerlanerusut ilinniarfissaaleqineq akiorniarlugu
- Qaqortumi inuusuttunut sammisunik aamma inuussutissarsiateqarnermut ilinniarfinni ilinniartut amerlinissaat, Ilulissanilu ilinniarfiit ikiuisarnermut sammisaqartut amerlinissaat.
- Paamiuni, Nuummi aamma Ilulissani ilinniartut inigisaat amerlineqarnissaat

Suliniutit nutaat iliuutsillu sakkortusisat

- Suliffissaqartitsiniarnikkut pilersaarut ingerlateqqinneqassaaq suliffeqarnermut nooriarnissaq ajornannginnerutinniarlugu
- Aningaasaliissutit nunaqarfinnik isorliunerusunillu ineriartortitsinissamut sammititat
- Aningaasat amerlanerusut inuit innarluutillit pitsaanerusunik sinaakkutaqarnissaat qulakkeerniarlugu
- Qitiusumik containerersorluni umiarsualivittaaq, piffissaq sivilisunerusumi assartuinikkut aningaasartuutikinnerulersitsisussaq nunami assartuussinermik nutaaliangortitsisoq.